

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20.12.2017, sp. zn. 25 Cdo 1483/2016, ECLI:CZ:NS:2017:25.CDO.1483.2016.1

Číslo: 32/2019

Právní věta: Jízdní kola vnesená do prostor ubytovacího zařízení nemají z hlediska objektivní odpovědnosti provozovatele hotelu podle § 433 odst. 1 obč. zák. povahu cennosti (§ 434 odst. 1 obč. zák.), i když svou výjimečnou sestavou a výbavou přesahují hodnotu obvyklých turistických jízdních kol.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 20.12.2017

Spisová značka: 25 Cdo 1483/2016

Číslo rozhodnutí: 32

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Náhrada škody

Předpisy: § 1 předpisu č. 258/1995Sb.
§ 434 odst. 1 obč. zák.
§ 434 odst. 2 obč. zák.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

I. Dosavadní průběh řízení

1. Okresní soud v Trutnově rozsudkem ze dne 10. 2. 2015, č. j. 110 EC 12/2012-232, uložil žalované povinnost zaplatit žalobci 133 557 Kč s příslušenstvím a rozhodl o náhradě nákladů řízení. Rozhodl tak poté, co jeho předchozí rozsudek ze dne 10. 12. 2013, č. j. 110 EC 12/2012-118, Krajský soud v Hradci Králové usnesením ze dne 24. 6. 2014, č. j. 26 Co 141/2014-152, zrušil a věc mu pro zjištění výše vzniklé škody vrátil k dalšímu řízení. Soud prvního stupně vyšel ze skutkového zjištění, že žalobce byl od 27. 8. 2011 do 28. 8. 2011 ubytován v penzionu provozovaném žalovanou ve V. a že během noci mu byla neznámým pachatelem z dřevěné uzamykatelné kůlny umístěné v areálu penzionu odcizena dvě jízdní kola. Ohledně výše škody vyšel ze znaleckého posudku Ing. L. D., podle něž byla hodnota kola Santa Cruz Nomad, které si ze zakoupených komponentů žalobce sám na míru složil, 64 507 Kč a kola Trek Remedy 8 sériové výroby 61 850 Kč. Soud uzavřel, že žalovaná jako provozovatelka ubytovacího zařízení podle § 433 odst. 1 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník (dále též jen „obč. zák.“), odpovídá žalovanému za vzniklou škodu na vnesených věcech, aniž by byly ve smyslu ustanovení § 434 odst. 1 obč. zák. jinými cennostmi, a žalobě proto, včetně uplatněného nároku na znalečné ve výši 7 200 Kč, opět vyhověl.

2. Krajský soud v Hradci Králové k odvolání žalované rozsudkem ze dne 22. 10. 2015, č. j. 26 Co 203/2015-270, rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žalobu ohledně části příslušenství zamítl, jinak jej potvrdil a rozhodl o náhradě nákladů řízení. Shodně se soudem prvního stupně dospěl k závěru, že žalovaná odpovídá podle § 433 odst. 1 obč. zák. za vzniklou škodu, neboť provozování penzionu je provozní činností, s níž je zpravidla spojeno odkládání sportovního vybavení, a v řízení bylo prokázáno, že dřevěná uzamykatelná kůlna na dvoře objektu byla prostorem, který žalovaná určila pro uložení kol, resp. jedná se o místo k uložení kol obvyklé. Současně se v případě obou jízdnic kol nejedná o cennost vzhledem k tomu, že žalobce provozoval cykloturistiku ve vysokohorské oblasti, a proto jeho vybavení bylo na odpovídající technické úrovni, s čímž koresponduje i jeho cena; nelze tedy dovést, že by žalovaná odpovídala za škodu jen do výše 5 000 Kč. Odvolací soud neshledal, že by odcizení kol spoluzavinil žalobce svou neopatrností, protože žádosti o umístění kol na pokoj žalovaná nevyhověla a naopak sama odkázala na uzamykatelnou kůlnu.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

3. Rozsudek odvolacího soudu napadla žalovaná dovoláním, jehož přípustnost dovozuje z ustanovení § 237 o. s. ř. tím, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení právní otázky, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od „ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu, kdy byla řešena právní otázka, která je dovolacím soudem rozhodována rozdílně“. Odvolací soud nesprávně posoudil předmětnou kůlnu jako prostor k ukládání věcí ubytovaných, neboť nikdy nebyl označen jako úložiště sportovního náčiní, sloužil pouze k uskladnění zahradního nářadí. Nesprávné právní posouzení spočívá také v tom, že obě odcizená kola měla být podle § 434 odst. 1 obč. zák. posouzena jako jiné cennosti a náhrada za škodu proto měla být limitována částkou 5 000 Kč. Jejich hodnota výrazně přesahovala hodnotu věcí obvykle odkládaných, protože žalobce neprovozoval obvyklou cykloturistiku a daný penzion není součástí žádného sportovního areálu, ani se nespécializuje na ubytování sportovních výprav či klubů. Ostatně svědci v řízení shodně označovali kola za něco zcela výjimečného a přirovnávali je k luxusním automobilům. Také žalobce si musel být vědom jejich hodnoty a toho, že vyžadují zvýšenou ochranu. Dovolatelka s odkazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. [25 Cdo 4170/2010](#) tvrdí, že ubytovatel může očekávat, že host si odkládá jen věci obvyklé, nikoli výjimečné, a jestliže na takovou okolnost není upozorněn, nemůže nést odpovědnost za škodu přesahující stanovený limit. Navrhuje proto, aby byl rozsudek odvolacího soudu zrušen a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

III.

Přípustnost dovolání

4. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) shledal, že dovolání bylo podáno včas, osobou k tomu oprávněnou – účastnicí řízení (§ 240 odst. 1 o. s. ř.), zastoupenou advokátem ve smyslu ustanovení § 241 o. s. ř. a je přípustné podle ustanovení § 237 o. s. ř., neboť hmotněprávní otázka vymezení „jiné cennosti“ podle ustanovení § 434 odst. 1 obč. zák. nebyla za daných skutkových okolností v rozhodování odvolacího soudu dosud vyřešena. Dovolání není důvodné.

IV.

Důvodnost dovolání

5. Podle § 242 odst. 3 věta první o. s. ř. rozhodnutí odvolacího soudu lze přezkoumat jen z důvodů uplatněných v dovolání.

6. Nesprávné právní posouzení věci (§ 241a odst. 1 o. s. ř.) může spočívat v tom, že odvolací soud věc posoudil podle nesprávného právního předpisu, nebo že správně použitý právní předpis nesprávně

vyložil, případně jej na zjištěný skutkový stav věci nesprávně aplikoval.

7. Vzhledem k ustanovení § 3028 odst. 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále též jen „o. z.“), účinného od 1. 1. 2014, se věc posuzuje podle dosavadních předpisů, tedy podle zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku (dále opět jen „obč. zák.“), a podle nařízení vlády č. 258/1995 Sb., kterým se provádí občanský zákoník, oba ve znění účinném do 31. 12. 2013, neboť jde o právní poměry vzniklé před 1. 1. 2014.

8. Podle § 433 odst. 1 věty první obč. zák. provozovatel poskytující ubytovací služby odpovídá za škodu na věcech, které byly ubytovanými fyzickými osobami nebo pro ně vneseny, ledaže by ke škodě došlo i jinak.

9. Citované ustanovení zakládá objektivní odpovědnost (bez ohledu na protiprávnost a zavinění) poskytovatelů ubytovacích služeb (zpravidla na základě smlouvy o ubytování podle § 754 a násl. obč. zák.) a do oblasti náhrady škody promítá specifický rys tohoto druhu závazkového vztahu spočívající v tom, že ubytovanému je v prostorách ubytovatele poskytováno přechodné ubytování, při němž nepochybně bude potřebovat umístit a zároveň i zabezpečit své osobní věci (případně i po dobu své nepřítomnosti), jsou-li tzv. vneseny. K umístění věcí ubytovaného slouží jednak prostory pro ubytování samotné, jednak prostory, které jsou k tomuto speciálnímu účelu vyhrazeny. Zatímco o místě samotného ubytování nebude zpravidla pochyb, zákon nestanoví, jak a kde mají být prostory vyhrazené k uložení věcí situovány a jak mají být vybaveny, a není proto vyloučeno, aby se nacházely i vně ubytovacího objektu. Zákon však tím, že pro označení místa vyhrazeného k uložení věcí užívá pojmu „prostory“, dává najevo, že musí jít o místo určitým způsobem vydělené a od ostatního okolí ohraničené. Český jazyk totiž výrazu „prostor“ (množné číslo „prostory“) používá k označení prostředí, které je blíže definováno zpravidla ve vztahu k určitému objektu a které je objemově vymezeno více či méně pevnými hranicemi, nejčastěji se tak označují místnosti situované v nemovitostech. Při absenci zákonné definice nelze sice prostory pro uložení věcí omezit pouze na místnosti nacházející se uvnitř ubytovacího objektu, ale pro naplnění znaků prostor podle § 433 odst. 1 obč. zák. je nezbytné, aby šlo o místo fyzicky oddělené od ostatního okolí a nadané jistou prostorovou integritou. Ostatně i pojem věci „vnesené“ naznačuje, že umístění věci je charakterizováno přesunem zvenčí dovnitř, tedy do určitým způsobem uzavřeného prostředí.

10. V projednávané věci bylo zjištěno (skutková zjištění podle § 241a odst. 1 o. s. ř. dovolacímu přezkumu nepodléhají), že neznámý pachatel odcizil dvě jízdní kola, která žalobce při svém ubytování v penzionu provozovaném žalovanou umístil (vnesl) do uzamykatelné dřevěné kůlny stojící na volně přístupném dvoře areálu, a to poté, co žalovaná nevyhověla jeho žádosti o možnost dát si kola přímo do budovy penzionu a pro odložení kol mu určila právě toto místo. Odvolací soud tedy správně dovodil, že předmětná kola byla žalobcem vnesena do prostor vyhrazených žalovanou k uložení věcí, přičemž technické či organizační nedostatky ve vybavenosti určeného místa a v kvalitě jeho zabezpečení před možností vzniku škody na vnesených věcech nezabavují provozovatele ubytovacího zařízení přísné objektivní odpovědnosti za škodu plynoucí ze zákona (srov. obdobně rozsudek bývalého Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 12. 1976, sp. zn. [2 Cz 42/76](#), publikovaný pod č. 25/1978 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, či rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 11. 2003, sp. zn. [25 Cdo 1048/2002](#), publikovaný pod C 2155 v Souboru civilních rozhodnutí Nejvyššího soudu, C. H. Beck, dále jen „Soubor“). Nelze tedy přisvědčit dovolací námitce, že odvolací soud měl zohlednit, že penzion nebyl pro odkládání kol dostatečně zařízen a vybaven.

11. Podle § 434 odst. 1 obč. zák. za klenoty, peníze a jiné cennosti se takto odpovídá jen do výše stanovené prováděcím předpisem. Byla-li však škoda na těchto věcech způsobena těmi, kteří v provozu pracují, hradí se bez omezení. Podle odstavce 2 tohoto ustanovení se bez omezení hradí škoda i tehdy, jestliže byly věci převzaty do úschovy.

12. Podle § 1 nařízení vlády č. 258/1995 Sb. za klenoty, peníze a jiné cennosti se odpovídá jen do výše 5 000 Kč.

13. Navazující úpravou zákonodárce omezil rozsah poskytované náhrady u tohoto přísného typu objektivní odpovědnosti při škodě na klenotech a penězích částkou 5 000 Kč bez ohledu na jejich skutečnou hodnotu. Vedle toho zákon hovoří bez dalšího upřesnění i o „jiných cennostech“, a tento pojem je tak otevřen výkladu. Přiřadil-li zákon k těmto věcem i neurčitý pojem jiné cennosti, sledoval tím limitaci náhrady i ohledně jiných předmětů, mají-li výjimečnou hodnotu a jsou svou povahou srovnatelné s klenoty či penězi. Účelem je, aby zákazníci do provozoven nevnášeli či zde neodkládali příliš drahocenné předměty, ale aby je, pokud je již mají s sebou, provozovateli předali do zvláštní úschovy. Zároveň je tím chráněn daný provozovatel, protože na něm jistě nelze požadovat, aby předvídal neopatrné chování svých zákazníků a vždy dokázal účinně předcházet vzniku škody, za kterou odpovídá objektivně. Z tohoto důvodu se pak zákonná limitace neuplatní nejen tehdy, pokud by cennosti byly svěřeny do dostatečné úschovy nebo pokud by škodu způsobili pracovníci provozu, ale též tehdy, jde-li o věci, které nelze chápat jako cennosti, ale spíše jako věci za dané situace, v kontextu určité provozovny a jeho obvyklé klientely běžné. V tomto ohledu pak nelze automaticky vycházet pouze z částky 5 000 Kč, jak byla nastavena už při přijetí nařízení vlády č. 258/1995 Sb. (na rozdíl od vhodněji pojaté limitace podle § 2948 odst. 1 o. z.), ale je nutno vždy přihlížet i ke konkrétním okolnostem daného případu a zjišťovat, zda cena dotčených předmětů výrazně přesahuje hodnotu běžných věcí obvykle vnášených nebo odkládaných.

14. V odborné literatuře jsou za jiné cennosti označovány vkladní knížky, šeky, směnky, drahocenné kožichy, cenné starožitnosti, peníze sběratelské hodnoty, přístroje výjimečné hodnoty apod. (srov. Drápal, L., Bureš, J. a kol. Občanský soudní řád. Komentář. II. díl. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 1263). Jde tedy většinou o předměty, jejichž povaha i cena se vymyká poměrům běžné ubytované osoby a které představují výjimečné nakládání s předměty ne zcela obvykle vnášenými do vyhrazených prostor. V dosavadní rozhodovací praxi dovolacího soudu bylo spíše jako krajní řešení a výjimečně za jinou cennost považováno osobní motorové vozidlo vyšší ceny, které bylo ve specifických poměrech zaparkováno na parkovišti ne zcela běžně přístupného (bez vozidla) hotelu a jehož klíčky byly odloženy ve skříňce hotelové sauny (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 9. 2012, sp. zn. [25 Cdo 4170/2010](#), publikovaný v Souboru pod C 13349).

15. Posuzovaný případ není s těmito příklady srovnatelný. Jízdní kola byla vnesena do prostor ubytovacího zařízení v horském městě, kde je v letní sezóně zcela běžné, že ubytovaní hosté používají kola nejrůznějšího charakteru a vybavení. Odcizená kola se přes svou výjimečnou sestavu a výbavu a téměř až profesionálně sportovní úroveň neblíží svou povahou typickým cennostem popsáným v literatuře a nedosahují ani vysokých hodnot lepších motorových vozidel. Zjištěná cena žalobcových kol sice nebyla zanedbatelná a přesahovala hodnotu obvyklých sportovních (turistických) jízdních kol, avšak výsledná částka za oba stroje není nepřiměřeně vysoká vzhledem k charakteru kol a tomu, v jakém prostředí byla užívána a posléze při ubytování vnesena do prostor k tomu vyhrazených provozovatelkou penzionu. Odvolací soud tato kritéria normy s relativně neurčitou hypotézou ohledně jiné cennosti zvážil, logicky, podrobně a výstižně zdůvodnil, proč vzhledem ke všem okolnostem považuje předmětná jízdní kola za sportovní vybavení obvyklé pro dané místo, takže jeho závěr nelze považovat za nepřiměřený a neopodstatněný.

16. Ze všech těchto důvodů je zřejmé, že napadené rozhodnutí je z pohledu uplatněných dovolacích námitek správné, Nejvyšší soud proto dovolání žalované podle § 243b odst. 2 o. s. ř. zamítl.